

ОБАВЕЗА ФОРМИРАЊА ИНФО – СЛУЖБЕ ЗА ПОДРШКУ АЛТЕРНАТИВНИМ НАЧИНИМА РЕШАВАЊА СПОРОВА

Питање: Да ли је обавезно формирање инфо-службе за подршку алтернативним начинима решавања спорова и који су њени задаци?

Одговор: Према одредби члана 2. Закона о посредовању у решавању спорова („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/2013-УС и 55/14) посредовање је поступак у којем стране добровољно настоје да спорни однос реше путем преговарања, уз помоћ једног или више посредника који странама помажу да постигну споразум. Посредовање се примењује у спорним односима у којима стране могу слободно да располажу својим захтевима ако другим законом није прописана искључива надлежност суда или другог органа, без обзира на то да ли се спроводи пре или после покретања судског или другог поступка.

Законом о посредовању у решавању спорова наглашено је да је посредовање могуће нарочито у имовинскоправним споровима чији је предмет испуњење обавезе на чинидбу, другим имовинскоправним споровима, у породичним и привредним споровима, управним споровима, споровима из области заштите животне средине, у потрошачким споровима, као и у свим другим спорним односима у којима посредовање одговара природи спорних односа и може да помогне њиховом разрешењу.

Посебно је значајно што се одредбе Закона о посредовању у решавању спорова примењују и на посредовање у кривичним и прекршајним стварима у погледу имовинскоправног захтева и за накнаду штете, као и у радним споровима ако посебним законом није друкчије прописано. С друге стране, одредбе Закона о посредовању у решавању спорова се не примењују на решавање спорних односа у вези са утврђивањем и наплатом јавних прихода, што је последица специфичног карактера тих односа.

За унапређење и успешно спровођење алтернативног начина решавања спорова посебан значај и улогу има обавеза образовања инфо-службе за подршку алтернативним начинима решавања спорова. Ова обавеза предвиђена је Упутством за унапређење медијације у Републици Србији (у даљем тексту: Упутство) које су донели председници Врховног касационог суда и Високог савета судства, заједно са Министром правде Републике Србије.

Упутством је, поред осталог, предвиђена и обавеза свих основних, виших и привредних судова да оснују своју инфо-службу за подршку алтернативним начинима решавања спорова у оквиру суда, ради пружања обавештења о могућности и поступку алтернативног решавања спорова.

Једна од мера у овом домену је дужност председника суда да одреди судију који ће да руководи инфо-службом и судијске помоћнике који ће обављати послове у оквиру те службе. Судија одређен годишњим распоредом послова, ради обављања ових послова управљаће програмима медијације, надзираће и оцењиваће напредак и резултате програма, промовисаће активности инфо-службе и биће задужен за сва питања везана за развој медијације на подручју тог суда. када оцени да је то целисходно, председник суда може донети упутство о систему рада и начину поступања инфо-службе за подршку

алтернативном решавању спорова. Ово упутство, између осталог, треба да садржи податке о медијаторима, пружаоцима услуга посредовања, начину одабира медијатора у конкретном случају, као и обавештење о начину именовања медијатора уопште, праћењу рада медијатора, прикупљању података и вођењу статистике, поступку по притужбама на рад медијатора и сл.

Имајући у виду просечан прилив предмета по појединим материјама, укупан број нерешених предмета у суду, као и број старих предмета, председници судова треба да одреде оријентациони број предмета који би могао бити упућен на медијацију на годишњем нивоу.

Поступак посредовања покренут у току судског поступка спроводи се у згради суда, ван радног времена, у складу са Судским пословником. У зависности од смештајних капацитета суда, поступак посредовања може се спровести и у посебно прилагођеним просторијама суда (тзв. центар за медијацију) или на основу закључених протокола о сарадњи са екстерним партнерима, односно пружаоцима услога, у њиховим просторијама.

У Упутству је посебно наглашено да у оквиру инфо-службе суд треба да обезбеди странкама сва потребна обавештења ради одабира врсте алтернативног решавања спора и одговарајућег медијатора.